

פרס. שכיהן כסגנו של דוד בן-גוריון, שרהביטחון, שמיהר להכחיש את הידיעה, מצא את העו לנכות את האובר, אחד המכובדים שבעתני העולם, כעתון סני ציוני ושקרני.

כעבור שנה, בשליחות עתונאית מיר חדת לליסבון, הצלחתי למצוא הוכחות לידיעה שפורסמה באובר. גביתי עדר יות מצנחן פורטוגלי וממנהל לישיבתו של מפקד חיל-האוויר הפורטוגלי, שאשרו כי בידי צבא פורטוגל מצויים עוזים, למרות הכחשותיו הנמרצות של פרס. הצר לחתי גם למצוא צילומים, שהתפרסמו בביטאון חיל-האוויר הפורטוגלי, בהם נר-אים צנחנים פורטוגליים באנגולה, המר-שים בעוזים.

כתוצאה מגילויים אלה, שפורסמו בהבר-לטה בהעולם הזה, התעוררה ב-1962 סערה ציבורית רחבה במדינה. ארבע מפלגות הגישו הצעות לסדרהיום בכנסת, תבעו לערוך דיון בפרשה ובגילויי העולם הזה, אחרי דיון סודי בוועדת החוץ והביטחון,

העולמית הרושם — אפילו הוא מוטעה — ישראל מעורבת במלחמה באנגולה, בי-דיוק כמו ברית-המועצות, קובה, דרום-אפריקה וארצות-הברית. מיותר להסביר את הנוק המדיני הנגרם לישראל, מכך שהיא מזוהה, בצדק או שלא בצדק, עם אחד הצדדים הלוחמים באנגולה. בדיוק כשם שהמצאות עוזים בידי צנחני פורטוגל באנגולה, לפני 15 שנה, הכתימה את שם המדינה ויצרה לה תדמית של מי שמסייעת לקולוניאליסטים, כך קורה גם הפעם. הייתי מציע לא לסמוך כל כך על הכחשות הדוברים הישראליים, שניסו להסריק מכל וכל כל קשר ישראלי עם המתחולל באנגולה. יש לנו ניסיון מר עם הכחשות מסוג זה, דווקא כשהן קשר-רות באנגולה.

היה זה לפני 15 שנים כאשר עתון יום א' הלונדוני אובר, פירסם ידיעה לפיה סופקו עוזים ישראליים לצנחנים הפור-טוגליים המדכאים את פעולות ההתנגדות של תושבי אנגולה. אז היה זה שמעון

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהלה: תלי-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386-03. תאריך: 136. מען מברקי: "עולמפרס". מורפס ב, הדפוס החדש "בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אכינורם. הפצה: "גד" בע"מ. גלופות: "צינקוגרפיה כספי" בע"מ. העורך הראשי: אורי אכנרי. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קאנא קרי.

ריקאיים כשבידיהם רובי מ. 16 אמרי-קאיים. ונראו חיילות הפנל"א, עם הי-עוזים הישראליים בידיהם.

הקורא החמים ברחבי העולם, הנתקל בכתבה מעין זו, אינו יכול ודאי להשי-תחרר מהרושם כי באנגולה לוחמים שלוי-שה צבאות הנתמכים בידי שלוש מעצי-מות עולמיות המספקות להם את הנשק: ברית-המועצות, ארצות-הברית וישראל.

קיימת כמוכח האפשרות שתתי-מקלעי העווי שבידי החיילות האנגוליות אינם כלל מתוצרת-ישראל, והם מסופקים על ידי אחת המדינות שקיבלו מישראל זיכיון לייצר עוזים, כמו בלגיה, למשל.

אפשר אולי שהעוזים אינם אלא נשק שלל, שנלקח מהכובשים הפורטוגליים ש-נטשו את אנגולה. צבא פורטוגל, וביחוד יחידות-הסער שלו, שביצעו את מעשי-הטבח הגדולים ביותר באנגולה, מצויי-דים מזה 15 שנים בתת-מקלעים מתור-צרת ישראל. יכול להיות גם שצנחניו של הקולונל מובוטו, שאומנו במשך שנים ארוכות על ידי צה"ל, הם שסיפקו לי-אירגון בו הם תומכים את העוזים.

אלא שהמקור אינו משנה. העובדה היא שכתוצאה מהימצאות נשק ישראלי בידי אחד הצבאות הלוחמים במלחמת האזרחים באנגולה, מתקבל בדעת-הקהל

1962 חיילים פורטוגלים מצויידים בתת-מקלעים, עוזי" מתוצרת-ישראל, טורקים את יערות אנגולה בדריפה אחרי אנשי מחתרת. הגילוי כי תת-מקלעים מתוצרת ישראל סופקו לצבא הפורטוגלי לדיכוי מליחמת-השיחור של בני אנגולה, עורר סערה. שמעון פרס, סגן שרהביטחון, שיקר והכחיש את הגילוי משל בימת-הכנסת.

הסכימו שלוש מען להסיר את הצעותיהן. רק הצעתה של מק"י הגיעה לכלל דיון גלוי ופתוח. בהכחישו את הידיעה מעל במת הכנסת השתמש פרס כלפיה בבי-טיימס כמו "שמועות שווא", "בדותה חסי-רת-שחר", "שמועות שהזיקו לישראל", "הערכת אויב", ו"אמונות שטופלים לי-שווא". היו אלה ביטויים דומים לאלה שנכללו בהכחות השבוע.

אלא שלא חלפו מיספר שבועות רי-שמעון פרס הוצג כשקרן. היה זה כאשר העתונאי אביטל מוסיגנון, בנו של הסופר יגאל מוסיגנון, חזר מסיר באפריקה. מר-סיגנון ביקר גם בלורנצו מארקש, בירת מוזמביק, שהיתה אף היא מושבה פור-טוגלית. את רשמי מסעו פירסם בדיעות אחרונות. בין השאר פירסם מוסיגנון כתי-בה ותמונה על פגישה עם קצין צבא פור-טוגלי, שחזר מאנגולה, שהחזיק בידי תתי-מיקלע עוזי. הפעם היתה זו עדות חיה, מפיי עיתונאי ישראלי, שראה את הימצאות העוזים בידי החיילים הפורטוגלים ה-לוחמים באנגולה כמו עיניו.

כאשר הסתבר כי הכחשותיו הסבירו של פרס היו שקר אחד גדול לאורך כל הדרך, הקדיש העולם הזה (1272) לשמעון פרס שער קדמי שהוא די נדיר בסיגנון. הוא נשא את הכותרת "אתה שקרן מר פרס".

כדאי היה למכחישי השבוע להיזכר בי-השתלשלות אותה פרשה, לפני שהם באים להכחיש בצורה כזו נמרצת ובוטחת, כל מערבות ישראלית ישירה או עקיפה במה-שמתרחש עתה באנגולה.

תפיש

1976 חיילות מתנועת הפנל"א האנגולית מצויידות בתת-מקלעים, עוזי" מתוצרת ישראל. תנועת הפנל"א שבפיקוד הולדן רוברטו, היא התנועה שזכתה בסיוע ארצות-הברית וחזיר במלחמתה נגד הצבא המרקסיסטי באנגולה. עתונים ברחבי העולם, שפירסמו תמונה זו, הדגישו כי הנשק שבידי החיילות הוא מתוצרת ישראל.

עתונאים זרים בישראל ניסו הי-שבוע לברר מה מידת הביסוס שיש לי-סברה שהועלתה בגיליון האחרון של העו-לם הזה (2003). הם הסתמכו על הכתבה תפקיד זאיר, שהעלתה חשד של מעורבות ישראליה אפשרית במלחמת-האזרחים בי-אנגולה. באותה חתבה נטען, בין השאר, כי התערבותו הפעילה של שרהחוף יגאל אלון בעת מסעו האחרון בארצות-הברית, על מנת לשכנע אנשי קונגרס אמ-ריקאיים להסיר את התנגדותם לתמיכה אמריקאית בתנועות-השיחור, "המערביות" באנגולה, לא היתה מקרית.

הובע החשד כי התערבות זו נובעת בין השאר מהפגישה החשאית שהיתה ליגאל אלון לפני שבועות מיספר באירופה עם שרהחוף של זאיר. עצם קיום פגישה סודית זו הוכחש אחרי הפירסום, על ידי שני הצדדים. עוד הועלתה באותה כתבה האפשרות, כי מאחורי פעילות ישראלית זו עומד שרהחוף האמריקאי, הנרי קיי-סינג'ר.

קייסינג'ר נמצא במצוקה גדולה בפרשת אנגולה. הוא אחראי ישירות לתמיכה הי-אמריקאית באוניטה ובפנל"א, שני הצבאות הנלחמים במפל"א, תנועתו המרקסיסטית של הנשיא אוגוסטינו נטו. תמיכה צבאית וכספית גלויה זו, עוררה את זעם דעת-הקהל ונבחרי העם בארצות-הברית, החרי-ששים פן עומד קייסינג'ר לסבך אותם במהדורה חדשה של מלחמת וייאט-נאם. כתוצאה מכך נאלץ ממשלו של הנשיא פורד להסות את המשך מעורבותה של ארצות-הברית במלחמה.

העולם הזה העלה בשבוע שעבר את האפשרות שקייסינג'ר ניסה, או עלול לי-נסות, לנצל את ישראל, כדי להסות באמי-צעותה סיוע לצבאות המערביים באנגולה. אפשרות זו הדליקה אור אדום בעיני מיסי-פר כתבי-חוף בארץ.

התגובות שקיבלו עתונאיהחוף, שניסו לאמת את השערת העולם הזה, היו נזי-עמות ביותר. "זהו שקר גס!" הסבירו להם דוברים רשמיים, "זהו המצאה מרו-שעת שאין לה שום בסיס", טענו אחרים.

לרוץ המול הגיעו לארץ, כמה ימים אחרי פירסום הכתבה בהעולם הזה, עדי-יות נוספות על מעורבות ישראלית בי-מלחמת אנגולה. הפעם היו אלה צילומי עיתונות. בין השאר הם הראו קבוצה של נשים לוחמות מצבא הפנל"א של הולדן רוברטו, גיסו של שליט זאיר מובוטו, כשהן נושאות בגאוה תת-מיקלעים עוזי.

העתונים הזרים שפירסמו תמונות אלה, דאגו לציין מתחתן את העובדה שתתי-המקלעים אשר בידי החיילות האנגוליות הם מתוצרת ישראל. אבל התמונות לא הופיעו בנפרד, אלא במיסגרת כתבות עתו-נאיות על מלחמת אנגולה, שלוו בתצי-לומים נוספים.

נראו בהם חיילים של אירגון הפנל"א הקומוניסטי, כשהם מצויידים ברובי קלצי-ניקוב מתוצרת סובייטית. נראו בהם חיי-לים אנגולים בבגדים מנומרים מאירגון האוניה הלוחמים לצד חיילים דרום-אפי-